

Retningslinjer

DSBs klimaplattform

Hvordan DSB skal integrere hensyn til konsekvensene av klimaendringene i alle deler av sin virksomhet og gjennom hele samfunnssikkerhetskjeden.

April 2017

INNHOLD

FORMÅL	3
OMFANG	3
BAKGRUNN	3
BEGRUNNELSE	4
TILTAK	5
FORMELT GRUNNLAG	6
ANSVAR OG OPPFØLGING	7
IKRAFTTREDELSE	7

FORORD

Klimaet er i endring. Dette kan føre til mer ekstremvær og økt påkjenning for kritisk infrastruktur. Samtidig kan klimaendringene gi økende omfang av både tørke og flom i andre deler av verden, som kan gi matmangel, migrasjon og spredning av alvorlige sykdommer. Samfunnssikkerheten utfordres bredt og Norge må tilpasse seg. Alle har ansvar for sitt område, og samtidig må helheten ivaretas.

Ifølge "**Instruks for DSBs koordinerende roller**" skal DSB ha oversikt over sårbarhets- og beredskapsutviklingen i samfunnet, ta initiativ for å forebygge alvorlige hendelser og ha et sektorovergripende perspektiv. Denne rollen skal DSB bruke for å møte utfordringene som klimaendringene gir for samfunnssikkerheten.

FORMÅL

DSB skal være den sentrale aktøren på kunnskapsforvaltning, forebygging og håndtering av konsekvenser av klimaendringene innenfor sine saksområder, og samtidig framstå som en tydelig samordningsaktør når det gjelder klimaendringseksekvenser på samfunnssikkerhet i sin helhet. Dette skal oppnås ved å:

- ✓ Tydeliggjøre ansvaret til DSBs fagområder.
- ✓ Understøtte samordningsrollen ved hjelp av tydelige og kompetente fagavdelinger.
- ✓ Bruke de formelle virkemidlene for å tydeliggjøre og styrke DSBs samordningsrolle. Dette gjelder først og fremst sivilbeskyttelsesloven og kgl. res. 15. juni 2012, Instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet mv.

OMFANG

Denne plattformen gjelder for alle deler av DSBs virksomhet, og skal ha fokus på beskyttelsen av liv og helse, materielle verdier og kritisk infrastruktur.

BAKGRUNN

Klimatilpasning har vært et tema i DSB fra 2004, delvis som oppfølging av Sårbarhetsutvalget. Fra 2007 til 2013 var DSB regjeringens klimatilpasningssekretariat. DSB er også involvert i internasjonalt klimatilpasningsarbeid, blant annet via EØS-midlene, UD, ISDR (Sendai-rammeverket) og som koordinator for den nasjonale plattformen (Naturfareforum), der DSB, NVE og Statens vegvesen inngår i et felles sekretariat.

I henhold til Meld. St. 33 (2012–2013) om Klimatilpasning i Norge har alle et ansvar for å tilpasse seg klimaendringene. Kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og arealforvaltning og DSBs oppfølging av dette arbeid gjennom fylkesmannen spiller en sentral rolle i denne sammenheng.

NVE, Miljødirektoratet og DSB er viktige aktører i arbeidet med samfunnets tilpasning til klimaendringene. Mens NVE har ansvar for hydrologien knyttet til klimaendringene (vassdragsforvaltning, flom, skred og evt. overvann), er Miljødirektoratet tildelt det nasjonale koordineringsansvar for klimatilpasning. DSB skal ta hensyn til konsekvensene av klimaendringene innenfor sine saksområder, og har samtidig rollen som samordningsaktør når det gjelder klimaendringseksekvenser på samfunnssikkerhet i sin helhet.

Samfunnets tilpasning til klimaendringene er videre avhengig av kunnskap som grunnlag for beslutninger. I denne sammenhengen er Meteorologisk institutt en sentral kunnskapsaktør, mens en rekke universiteter og forskningsinstitusjoner også bidrar med kunnskap om klimaendringene.

Denne plattformen skal tjene som konkretisering av DSBs ansvar og som rettesnor for etatens videre oppfølging av dette ansvarsområdet.

BEGRUNNELSE

Selv om det er vanskelig å forutse hastigheten til klimaendringene, samt omfang og styrke til konsekvensene, vil klimaendringene påvirke samfunnssikkerheten. Dette kan for eksempel skje ved at:

- ✓ Ekstremværhendelser som storm, nedbør, flom, tørke, osv. vil skje oftere og øke i styrke og dermed true liv og helse, materielle verdier og kritisk infrastruktur.
- ✓ Kritisk infrastruktur vil bli mer sårbar som konsekvens av både ekstremvær og gradvise klimaendringer.
- ✓ Indirekte konsekvenser av klimaendringer globalt kan påvirke samfunnssikkerheten i Norge. For eksempel, kan økende omfang av tørke, ekstrem nedbør og flom føre til matmangel, menneskelig lidelse og økonomisk sammenbrudd, som igjen kan gi migrasjon og spredning av alvorlige sykdommer.

Klimaendringene vil dermed utfordre samfunnets ordinære håndteringsapparat.

TILTAK

For å nå denne plattformens mål, skal alle avdelinger prioritere følgende tiltak:

1. DSB skal ha oversikt over konsekvensene av klimaendringene på samfunnssikkerhet og forbedre utnyttelsen av eksisterende data for å kunne stille relevante spørsmål i forbindelse med etatens samordningsrolle.
2. DSB skal ha oversikt over konsekvensene av klimaendringene på samfunnssikkerhet og forbedre utnyttelsen av eksisterende data for å kunne innarbeide hensyn til klimaendringene i sin fagportefølje. Mulige konsekvenser av klimaendringene på fagområdene må synliggjøres.
3. DSB skal ha oversikt over hvordan klimaendringene påvirker samfunnssikkerheten i kommunene og bistå disse i å svare på klimautfordringene.
4. DSB skal fortsette å utnytte eksisterende, samt søke å etablere nye nettverk og partnerskap med relevante aktører for å videreutvikle kunnskap om og evnen til å forebygge og håndtere konsekvensene av klimaendringene på samfunnssikkerheten. Dette omfatter andre offentlige etater og fora, som Naturfareforum, kommuner, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, forsikringsbransjen og andre private aktører.
5. DSB skal ved evaluering av naturhendelser belyse, ved hjelp av relevant eksternt kompetanse, hvorvidt det finnes et klimasignal i hendelsen. Ved utforming av øvelser skal DSB vurdere om hensyn til klimaendringer kan inkluderes.
6. DSB skal ta initiativ til at det utvikles scenarier der samfunnssikkerheten kan trues som følge av klimaendringene.
7. DSB skal utvikle en tydelig profil når det gjelder konsekvensene av klimaendringene på samfunnssikkerhet, og synliggjøre denne i sin interne og eksterne kommunikasjon.

FORMELT GRUNNLAG

- ✓ **Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret** (sivilbeskyttelsesloven) LOV-2010-06-25-45;
- ✓ **Lov om planlegging og byggesaksbehandling** (plan- og bygningsloven) LOV-2008-06-27-71;
- ✓ **Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver** (brann- og eksplosjonsvernloven) LOV-2002-06-14-20;
- ✓ **Instruks for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps koordinerende roller.** Fastsatt ved kgl.res. 24. juni 2005, jf. St.meld.nr.17 (2001-2002) og St.meld.nr.17 (2002-2003);
- ✓ **Kongelig resolusjon 15.06.2012.** Instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, Justis- og beredskapsdepartementets samordningsrolle, tilsynsfunksjon og sentral krisehåndtering;
- ✓ **Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer** (storulykkeforskriften) FOR-2016-06-03-569.

Flom i Gudbrandsdalen. Foto: Norsk naturskadepool/FNO

ANSVAR OG OPPFØLGING

Alle avdelinger i DSB er ansvarlig for oppfølging av denne plattformen. Ansvar for koordinering av plattformen tillegges avdelingen Analyse og nasjonal beredskap ved enheten Regional og lokal sikkerhet.

Oppfølgingen innebærer at alle avdelinger operasjonaliserer tiltakene i forhold til eget ansvarsområde. Dette omfatter også utvikling av kriterier for måloppnåelse. Avdelingene skal rapportere årlig til direktør.

IKRAFTTREDELSE

Denne klimaplattformen gjelder fra **1. mai 2017**.

Tønsberg, april 2017

Cecilie Daae
Direktør

**Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap**

Rambergveien 9
3115 Tønsberg

Telefon 33 41 25 00
Faks 33 31 06 60

postmottak@dsb.no
www.dsb.no

